

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minder hirtetésnél 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A megnyitáskor.

Budapest, 1892. február 20.

Itt vagyunk tehát az új országgyűlés megnyitásának küszöbén, majd meglátjuk hamarjában, hogy hány szákkal telik az önmagukat bőszítő ellenzékiek fenyegetéseinek s rosszakaratu jóslásainak teljesedéséből.

Az bizonyos, hogy az ellenzék, s kivált az Apponyi-párt rendkívüli harcias hangulatu, tollforgatói, szónokai már hónapok óta járják az indusok szellemét, mely után rendesen irtó háboru kitörése szokott következni. A nemzeti párti kacikák s közindusok rémitő csataordítás közt villogtatják fegyverzetüket s bizony nem ő rajtuk fog mulni, ha diadallal övükbe nem tűzhetik a — Szapáry-uralom lenyuzott skalpját.

Szapáry buktagása! Ez a jelszavuk. A választási hadjárat alatt egész törekvésük oda irányult, hogy gróf Szapáry miniszterelnök ellen valóságos konspirációt idézzenek elő. A protestánsokat azzal ijesztették, hogy Szapáry — pártjának győzelménél kizárólag katolikus uralmat fog inaugurrálni a protestánsoknak a közállásból való kiszorításával, a zsidókat erre utalással azzal próbálták rémiteni, hogy akkor rövid idő alatt vége lesz az emancipacionális jogegyenlőség pünkösdi királyságának is. A katolikusokat végre az elkeresztelési rendelettel s azon híreszteléssel kívánták bőszíteni, hogy Szapáry tehetetlenül a mindent kalvinistálni szándékozó Tisza-klika uralmának igája alatt görnyedezik. Maguk részéről a katolikusoknak az elkeresztelési rendelet megszüntetését, a katolikus autonómiát ígérték, protestánsok előtt Tiszát emelték égbé gr. Szapáry rovására, a zsidókat pedig azzal kecsegtették, hogy nemcsak meglesz győzelmük esetén az ő vallásuk recepciója (a keresztény vallásokkal egyenjogúsítása), de főrabijukat a főrendiházban egyenesen az esztergomi primás mellé fogják ültetni.

De hát — dicséret az ország óriási többségének felekezeti különbség nélkül — a mesterségesen preparált csalogató sipolásoknak nem lett sikere, gr. Szapáry pártja, a szabadelvű párt a régi erőben tért az új házba vissza, összetartozásában s a vezér személye iránti rendületlen hűségben, az új választások folytán tömörebb, mint volt. A nemzet roppant többsége nem adott hitelt az ellenzéki hazudozásoknak, s a szászoknak a

kormánypártba lépését is — melyet magyar és államjogok feladása eredményeként tüntettek fel — nagy örömmel vette tudomásul, s ebben gr. Szapáry államférfiúi bölcseségének teljes értékű bizonyítékát látta.

Mért van ily nagy dübe az Apponyi-pártnak Szapáry ellen? Hisz programját minden pontjában helyeselte s azt meg bölcsen tudja, hogy a közigazgatási reform megvalósulása nem a miniszterelnökön mult, de az ellenzéknek kormányt bukattatni akaró obstrukciója miatt dőlt dugába.

Egyszerű az ok. Apponyi, ki a Szapáry által visszautasított fuzió révén a kormány tagjai közé be nem juthatott, most boszúból miniszterelnöki székéből szeretné kibukattatni őt, hogy helyébe ülhesse. S hívei, kik közül kivált némely tollforgatója nem épen ideális okokból szeretnék a nagy befolyások, zsiros állások husos fazekai köré férközni, dühös lármával szekundálnak neki.

De hát hiába, a nemzet óriási többsége e tervüket a választásoknál megbukattatta, s a képviselőházban is hiába lesz minden pártütés, Danton „Marat-majmolás“-a, a többség rendületlen hűséggel fog állni vezére gr. Szapáry körül, mert tudja, hogy e hűség s kitartás mentheti meg nemesak az 1867-iki kiegyezést minden rázkódástól, de attól függ a magyar nemzet hegemoniája egyik nagy biztosítékának a parlamentaris rendszernek fenmaradása is.

Katonai szolgálat és az államtisztviselők. A régi katonai törvény az állami tisztviselők és gyakorlatok szolgálati viszonyait tekintetében, ha hadkötelezettségüknek még nem tettek eleget s ennek teljesítését végezték ténylegesen céljából akár a közös hadsereghez, akár pedig a honvédséghez próbaszolgálatra bevonultak, úgy intézkedett, hogy a hadkötelezettség lerovása végett bevonuló állami tisztviselőknek és alkalmazottaknak a hivatalból tényleg bekövetkezett eltávozásuk napjától számítva, még három havi fizetés járt. Ezen három havi fizetéstől az új törvény intézkedései folytán már elesnek, kivételt képezvén e tekintetben azon állami szolgálatban álló tartalékos tisztek, kik az előléptetési jog biztosítása céljából vonulnak be, s kik szabadságidejük tartama alatt is élvezik illetményeiket. A királynak a mult év október havában kelt elhatározása folytán a belügyminiszter ugyanis arról értesítette a törvényhatóságokat, hogy az új véderő-törvény életbe lépése következtében a régi szabályok hatályon kívül helyeztetnek, s helyettük következő új intézkedések lépnek életbe: Ha a hadkötelezettségben álló hivatalnokok, szolgák, hadszolgálati kötelezettségük lerovása végett akár rendes, akár tényleges szolgálatra behivatnak, rangjuk és

hivatali minőségük megtartása mellett számfelettiékké válnak, s állomásuk betöltendő, illetményük távozásuk napjától azonnal beszüntetendő és felvett illetményeiken felül egyéb javadalmazásban vagy segélyben nem részesíthetők. Tényleges szolgálatuk letelte után pedig az erre vonatkozó okmányokkal 30 nap alatt okvetlenül jelentkezniök kell elüljáróságuknál, mely azután intézkedik elhelyezéstükről, illetőleg jelentést tesz az illető miniszternek és saját költségén újból leendő elhelyezéstudig előbbi illetményük utalványozása mellett felettiük rendelkezik. Ami pedig az állami szolgálatban álló tartalékos tisztekre illeti, kik az előléptetési jog biztosítása céljából, de mindenkor előzetesen kapott szabadság folytán vonulnak be tényleges szolgálatra, szabadságidejük tartama alatt is élvezik illetményeiket. Ugyanily elbánásban részesülnek azok is, akik időleges fegyvergyakorlatokra vonulnak be.

Helyi és megyei hírek.

Az új kalocsai érsek első adományai.

A napokban tisztelgett Császa érseknél egy újvidéki, szabadkai és — Földváry alispán vezetése alatt — egy pestmegyei küldöttség. Az érsek kiifonón szívélyes volt a küldöttségek tagjai iránt és meghívta őket ebédre. Az ebéd alatt az érsek Flatt újvidéki főispánt, Földváry alispánt, Szabadka város polgármesterét és végül az összes vendégeket felköszöntötte, kijelentvén, hogy a szabadkai első nőegylet védnöksége alatt álló árvaház javára 10,000 frtot, az Újvidéken épülő templom javára 10,000 frtot, a szabadkai szegényeknek 1000 frtot és az újvidéki szegényeknek 600 frtot adományoz. Földváry alispán általános lelkesedés közt az érsek emelte poharát. Dr. Wolafka miniszteri tanácsos szintén az érseket éltezte, majd a küldöttségeket köszöntötte föl lelkes és buzdító szavakban. Végül még a szabadkai polgármester mondott hálás köszönetet az érseknek adományaiért. Ezen adományokkal összesen 42,000 frt adományt és alapítványt tett az érsek, ki megígérte, hogy a szabadkai templomot saját költségén kifesteti.

Hírek a honvédség köréből. Cziráki Sándor alezredes, a szabadkai 6 ik honvédezed újvidéki (3-ik) zászlóaljának parancsnoka, hasonló minőségben a munkácsi 11. honv. gyalogezredhez helyeztetett át. Helyét, amint már lapunk mult számában megirtuk, Bobutinsky Emil, szegedi 5. honv. gyal. ezredbeli őrnagy foglalta el. — Parupka Károly főhadnagy a cs. és kir. 66. gyalogezredtől áthelyeztetett a szabadkai 6 ik honv. gyal. ezred. zombori (2-ik) zászlóaljához.

Kinevezés. Eperjesy Béla dr., komáromi altágyész, a szabadkai kir. törvényszékhez bírót neveztetett ki.

Miniszteri biztos. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a zombori középkereskedelmi iskolában az 1891/2. tanév végén tartandó érettségi és esetleges pótérettségi vizsgákhoz miniszteri biztossá Heindlhofer Róbert helybeli kereskedőt és takarékpénztári aligazgatót rendelte ki.

Újvidékről f. hó 18 án tíz tagu küldöttség ment Kalocsára üdvözölni az új érseket székhelyébe alkalmasból. A küldöttség vezetői Flatt Viktor főispán és Kopper György apát.

A „BÁCSKA“ tárcája.

§ . . . emlékkönyvébe.

*Mily boldog a pacsvirta,
Ha a mezőre száll;
S a fecske, hogy ha ujra
A szép tavasz beáll.*

*Még boldogabb az ifjú,
Kinek derült ége,
És nem borítja még be
Csálódás fellege.*

*De legboldogabb azonban
Csak egy — csak az lehet,
Ki bírní fogja majdan
Örökre szívedet!*

Hispanus.

Egy sötét lap Bácska régibb történetéből.

A régibb Bácska, a török uralom után az itt elszórvá fenmaradt néhány apró helységen kívül, nagyobb részt bozóttal és tölgyekkel benőtt messzeterjedő pusztákból állott, amelyeket a szabadon terjeszkedő vadvizek is még barátságatlanabbakká tettek. A munkás emberi kéz hiánya miatt eme nagyterjedelmű pusztákat csak az 1760 as évek óta eszközölt nagyobb szerű betelepítések kezdték igazán az ember szolgálatába hajtani; addig leginkább csak marhalegelőként szolgáltak és egymástól távolosó pásztortanyáikkal csak a törvény által üldözött gonosztevőknek, tolvajoknak, zsványoknak alkalmas rejtekhelyül kínálkoztak, amelyet azok fel is használtak. — Másrészt az itt létezett s a vármegyei rendszerrel folytonosan ellenségeskedő katonai határórség, a nagyobb részt tetlenül henyéllő rakoncátlan szerb népével éppen jó iskolánul is szolgált a törvényesség utjáról letérteknek, és a vármegye által üldözöbe vett gonosztevők ott ren-

desen menhelyet is találtak. Hisz maguk a határőrök is unalmukban nyers gonosz természetűeket követvén, nem egyszer fosztogató s öldöklő kézzel csaptak a szomszéd polgári helységekre, amiben többször még nagyon csekély műveltségű papjaik is résztvettek. (Lásd: A tiszai határőrvidék tört. 10., 15., 93. lapjain.)

Ily kedvező körülmények a Dunántúli vidékből, a Szerémségből is gyakran sok gonosztevőt edesgettek által, úgy hogy a Bácskában a közbiztonság igen rossz lábon állott, és sokszor hajtóvadászatot kellett a felszaporodott zsványok ellen tartani, mely célból a vármegye a szomszéd katonai parancsnokok segélyét is kikérni szokta, és viszont. Így 1734 ben, midőn a rablók a Szerémségben is nagyon elszaporodtak, Khevenhiller eszéki várparancsnok felszólítására Bács megye a Duna partját egész orlánczal zárta el, nehogy azok ide át is jöhessenek. Akkor Gardinovács 149, Bukin 169, Novoszelo 132, Borovo 152, Bukosinovács 134 őrt állított ki, és a vármegye is egy-egy lovas és két-két gyalog pandurt rendelt mindegyik helyre.

1743. december 16 án Bács vármegye elhatározta, hogy a közbiztonság érdekében a hazátlanni kóborló s munkakerülő egyéneket üldözni és számba venni fogja. S minthogy ezek a vármegye elől szökvén, leginkább a határórségi helyekre menekültek, Fábri szegedi ideigl. várparancsnok, mint a tiszai határőrvidék parancsnoka, a katonai sánconak meghagyta, hogy ily szökevény kóborlókat ne fogadjanak be, ha pedig már ott vannak, írják össze és jelentsek fel neki. — Ugyanezen célból küldte a vármegye Baranyai Miklós szolgabírói esküdtet is Bajáról többi között Szabadkára, amelyből katolikus lakosságának utánjárására alig fél év óta *Szent Mária* privilegiált kamarai mezőváros lett; de a katonai életet folytatni akaró görög keleti szerb lakosság is kivételes állapotban mint az állandó vizsalyok okozói még esélyelőre szintén helyben maradtak. Itteni eljárásáról egyszerű levél alakjában érdekes jelentést ír Baranyai 1744. január 10 én *Csupor* Adám alispánnak, amelyet az akkori viszonyok jobb megértése céljából itt egész terjedelmében közölni jónak láttam:

„Tek. nemzetes és vitézkő ur viceispán uram! —

Tennapi napon délután Szt. Mária városából megtértem s közel levő faluból bizonyos okra nézve haza fordultam. Az holott tunni illik nemes vármegye üdvözöléses rendelkezése szerint városiak aszistentiájával betyárokat szorgalmasan felbajhásztatni igyekeztem ugyan, amint is első nap mintegy 20 ig valót, kiket a *papista* gazdáknál találhattam, és kiktől mit lehetett, vettem, s egynehányat még áristomban is hagytam. De azután midőn a többi észre vette volna, azonnal magukat *rácokhoz* recipiálták, melyre való nézve oda is egynehány hajdút küldöttem; de a rácok Raniszav nevű kapitánylajdinántjátul repeláltattak, sőt egy embere által azután nekem meg is ízente, hogy ő azon *maguk részén levő városos* semmi képen betyárokat fogdosatni nem engedí. És még a mi nagyobb, éppen ottan létemkor új esztendő napján történt, hogy 3 kompánia tiszamelléki lovas katonaság Zákity kapitány uram kommandója alatt táborból haza masirolván, ottanag megháltak. És mivel egy kompánia rácokra esett, azért meg nem engedték város bírájának a várost universaliter mind a 3 kompánia portióiról quietáltatni; hanem az óhítű rácok egyik kompániától magukat a parte quietáltatták, és így mai napig vissza vonják. Ahoz képest, ha csak a nemes vármegye ezeket meg nem orvosolja, én ottan amint illenék commissióm-nak eleget nem tehetek, hanem pro continuatione ejusdem hólnapi napu reggel a falukra — szállásokra ismét ki fogok menni. — Egyéb újsággal azonban nem tudok bővelkedni tek. urnak, hanem egyedül hogy emeritus kapitány szabadkai *Szucsics* Jakab 3-a hujus fris és ép ember gutattás által (kítől Isten mindnyájunkat megóvjon) oly hirtelen meghalálozott, hogy reggel mintegy 8 óra tájban rajta megesvén, azután szavát sem vehették és 10 órakor a lélek is kiment belőle. Caeterum ezen belépett új esztendőnek mindennemű rézeitek hogy az ur isten engedje tek. urnak uri kedves házi népével együtt szerencsésesen általérni, nem kultmben stb. — maradok alázatos kötelezőséggel való szolgálja Baranyai Miklós. Bajae die 10. Jan. 1744.

Csupor József Adám, akinek e levél szólt, 1730—1734 és 1740—52-ig volt Bács vármegye I. alispánja, és a vármegyének ama régi, nyers erőszak korában az ak-

Meghívó. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület ig. választmánya f. hó 27-én délután 4 órakor az alispán hivatalos helyiségében tölést tart, melyre az ig. választmány tagjait tisztelettel meghívom. Kelt Zomborban, 1892. február 20-án. Schmausz Eudre, elnök. Tárgyak: A közgyűlés tárgyainak előkészítése. — A közgyűlés napjának kitűzése. — Folyó ügyek. — Indítványok.

Császa főpásztori beszéde, melyet érseki székeének elfoglalásakor híveikhez intézett, magasztos szavakban s mély theologiai bölcsészettel tárgyalja azt a viszonyt, mely a hívekét s az egyház férfait összekapcsolja, kifejti annak isteni eredetét s behatóan foglalkozik e viszony szűlte kötelességeivel. Beszédének sulypontját arra helyezi, hogy „Krisztus nem az egyház egyetemének, a hívők összességének adta meg a hatalmat, hanem azt akarta, hogy legyenek az egyházban, a kik tanítanak és parancsolnak és ismét mások, kik tanuljanak és engedelmeskedjenek.” „Isten azt akarta, hogy egy legyen a legfőbb, az igazságnak legnagyobb és legbiztosabb tanítója, kire a menyország kulcsait is bizta. És jöhet emberekből áll az egyház, mint a polgári társadalom, mégis céljánál és eszközeinél fogva természetfölötti és szellemi társaság; és azért különbözik a polgári társadalomtól is. Valóban Krisztus Jézus apostolainak hatalmat adott a hit és erkölcs dolgában törvényeket és parancsokat adhatni azon kettős felhatalmazással, mely ebből származik, a bírói és büntető hatalommal. Az égiek felé tehat az emberek vezére az egyház; ő reá van Istentől bízva a feladat, hogy azokról, mik a vallásra vonatkoznak, intézkedjék és rendelkezjék, hogy tanítson minden nemzeteket, hogy a kereszténység ügyét szabadon és akadálytalanul, saját ítélete szerint igazgassa.”

Az ifjusági táncfűzérke holnap, szerdán, tartatik meg. A mint halljuk, az érdeklődés igen nagy a fényesnek ígérkező mulatság iránt s a vidéki meghívottak közül is sokan fognak résztvenni abban, mert kétségtelen, hogy ez az idei bálnélküli farsang legnevezetesebb eseménye. Jegyek előre is válthatók még a mai és a holnapi nap folyamán Kollár József könyvkereskedésében. Személyjegye 1 frt, családjegy 3 frt és karzatjegy 1 frt 50 kr.

Sajtóbírószeged. Eddig, ha sajtóperelni akartunk, Budapestre kellett mennünk; még a két sztanisicsi Pótz atyafi is a szép fővárosba rándult föl, hogy eljárja a nagyvilág előtt a Rantzauk szerepét. De most már kapunk közelebbre sajtóbírószeged s nem kell tovább fáradsunk, csak Szegedébe. Amint ugyanis megbízható forrásból híreztetik, Lobmayer István főügyész kezdeményezésére terveh vett sajtóbírószeged föllátása a közel jövőben megtörténik. Május elsejével már megalakítják az esküdtiszeket s a sajtóbírószeged ezzel a nappal megkezdí működését Szegeden.

Farsangi dal- és táncestély. A zombori kaszinó egyleti dalárda 1892. évi március hó 1-én, húshagyó kedden, a „Vadászkürt” szállóház nagytermében farsangi dal- és táncestélyt rendez, melyre a következő meghívót küldte szét:

Meghívó.

„Estély lesz, dalestély, kiki mozgalomba,
„Vadászkürt” termébe mennek vialgomba.
Dalárok, közönség széles jó kedvükben,
Léven bővelkedés az apró pénzekben.
Mulatni akarnak, nagy dárídót csapnak,
Itallal, örömmel bételni akarnak.
Nem lesz szűkölködés vigásában, tréfában,
Aki oda eljön, nem fátad hiában,
Gyönyörét lelheti énekben, éteken
És még több eféle más művészetekben.
Ne féljenek, nem fog senki sem meghúlni,
Mert a diszes termet be fogják fútni.
Az étel is jó lesz, jól lehet hát lakni,
Pezsgőtől sem fognak gyomorfájást kapni.
Szóval: nagyszerű lesz, majd meg fogják látni,
Csak tessék eljönni, nem fogják megbánni.
Kezdődik húshagyón, esti harangszóra,
Végződik csárdással másnap virradóra.”

Műsorozat: 1. Suppé Ferenc. A szerelmes kovácslegény. Humoros férfikardal zongora-, üllő-, háromszög- és kisdob-kísérettel. 2. Gabányi Árpád. Egy

kori körülmények által különben jogosult erélyéről és drákói szigoráról hírezedett el. Azt mondják róla (Rigyea és környéke 5. lap), hogy midőn a vármegyét a gonosztevők üldözése céljából hivatalosan beutazta, egy sereg hajduval, a bakó szerepére használt cigányok is kísérték útjában; azonkívül mindig néhány kovással akasztófákat és karókat vitetett maga után, hogy az elfogott gazokat rövid ítélet után mindjárt felakasztbassa vagy karóra húzassa. Mondják róla, hogy egy ízben elremitő például a Hódásághról Bácsba vezető utnak mindkét oldalán az akasztottak és karóba húzottak egész sort képeztek. S midőn barátai megkérték, hagyjon fel e pogány exekúcióval, azt ő meg is ígérte, de csak ha a zsványok megszüntnek garázdálkodni és ha ő a közbiztonság jó állapotáról meg lesz győződve. E cőből a bácsi országuton ez erdőben több helyen pénzzel telt zacsokokat tetetett le, s mintán ezeket bizonyos idő múlva sértetlenül még ugyanott találta, e regényes kísérlet sikerőből a közbiztonság javulásáról meg is győződött.

Azonban a javulás csak ideiglenes volt; amíg a világon emberek lesznek, a bünyenyítő igazságszolgáltatásnak is mindig lesz teendője; bár ítéleteit a kor humánus szelleméhez képest kevésbé nyers és embertelen módon hajtja végre.

Vármegyénkben még 1768-69-ben a rábizonyított rablógyilkosokat, a vallatás céljából rajtok előzőleg alkalmazott 8 foku *tortura* után, elevenen karóba húzatta és kerékbe törtette. S ezen különben akkor nem is feltűnően szigorú eljárás némi enyhítésére ama korban az u. n. *asylum* vagy menedék, menhely-jog (például egy templomba vagy klastromba való menekülés) divatozott. — A kor szelleme emberiesebb színt öltve 1776-ban s utjában 1783-ban a *tortura* vagy kínzó vallatás végképen betiltatott s megszünt 1787-ben a *kaloda* is; meg a *deres* is némi szelidebb alakot kapott és a delinkvenst többé nem pőznákkal szoritották le, hanem szijakkal erősítették egy közősleges padra. — De azért még később is nem egyszer kellett hajtvadászatot rendezni a zsványok ellen és őrvonalakat felállítani ellenők kivált a réveknél.

Iványi István.

ideges ember. Vig monológ. Előadja Rác Soma ur. 3. Genée Richárd. A cimborák. Humoros kettős dal zongorakísérettel. Enelik Traub József és Ruprecht Alajos urak. 4. Chwatal Ferenc. A szánkázás. Zenei tréfa zongorára gyermekhangszerkísérettel. 5. Neumann Emil. A négy lengyel zsidó. Komikus jelenet. Előadja Pinkelész (Sörös Antal), Jeitelez (Mayer József), Izák Scholem (Czikler Gyula) és Mózes Hersch (Csermák József). — Belépő jegyek 1 frtjával Sztrilich Zsigmond ur kereskedésében előre is válthatók. Kezdeté 8 órakor.

Farsangi dal- és táncestély. A zombori iparos dalárda f. évi február hó 27-én (szombaton) a „Vadászkürt” szálló összes termeiben saját pénztára javára zártkörű farsangi dal- és táncestélyt rendez. Műsor: 1. „Dalra”. Férfikar Storch A. töl. Előadja a dalárda. 2. „Desperat úr.” Monolog Gabányitól. Előadja Gruda Pál ur. 3. „Állatnégyes.” Tréfás szóló quartet Brixner Józseftől, zongorakísérettel, előadva a dalárda négy férfítágra által. 4. „Népfelkelők.” Tréfás cantáta férfikarra Bergmann Ágosttól. Szövegét írta: Dr. Molnár István Lajos. Előadja a dalárda. — Beléptidij személyenként 1 frt. Családjegy 3 személyre 2 frt 50 kr. Karzat 1 frt. Felülzítések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Mayer és Thum és Kollár József urak kereskedésében. A kik tévedésből meghívót nem kapnának; de arra igényt tartanak, forduljanak az iránt Eibach István elnök urhoz vagy a rendező bizottsághoz. Kezdeté esti 8 órakor.

A kulai dalárda proklamációja. A farsang végére vonatkozólag a következő sorokat teszi közzé a kulai dalárda: Tisztelt választó és nem választó közönség! Dícsőségesen uralkodó MDCCCXCII. Karneval hercegnek, farsangunk fölkejtének hatalmas szózatára siessünk köztudomásra hozni, hogy: Ebben a választásos esztendőben február 29-én húshagyó hétfőn este 8 órakor Kulán a „Hungária” szálloda összes helyiségeiben minden párt- és elv nélküli, de annál nagyobb pofa- és jelmezszabadsággal biztosított nagy, reudkívüli választási közgyűlést rendezünk. E választási közgyűlésen választó és választható lesz mindenki nemre, fajra, nyelvre, életkorra, nemzetiségre, vallásra, adókönnyveskére, diplomára való tekintet nélkül. Hogy pedig a nagy áldozatok folytán már-már megingott pénzügyeink egyszemélyre újra meg ne zavartassék a részvételi jegyek darabonként 1 frtért o. m. ért., mondj szóval: egy forintért osztr. m. értékben bocsájtatnak a tiszt. választó és nem választó közönség rendelkezésére. A rend fenntartására, a zsvaj előmozdítására s a jó kedv fokozására vitéz „Népfelkelő” hadseregünket rendeltük ki. Ezen fényes hadsereg impozáns felvonulása blank paradében, a piripósi vígszínház látogató publikum élethű bemutatása — a nyolc főből álló benszüllött kulai japántársaság hamisítatlan apatini agyagból készült valódi chinai porcelláncsészékkel a saját nemzeti táncukat lejtve, egy e célra és alkalomra directe Pekingből szerződtetett chinai zenekar kísérete mellett, — a világon még soha nem látott, kulai születésű és illetőségű négy lábu és három fejű számi ikrek, a csodacsalogányok utóhéthetlen harsogó kórusa, — a sziv-, lélek- és lábemelő cseh-francia négyes, egy e célra a világ minden részéből külön szerződtetett művésztársaság által előadva — és a számtalan szebbnél-szebb meglepetések, amiket előre kidobolni nem akarunk, de melyek bizonyára el nem maradhatnak, mind oly nagyszerű pompás látványosságok és halványosságok, minőket a tiszt. világ boldog emlékü Mohamed ur futása óta még nem pipált. Előre tehát mélyen tiszt. polgár-, honfi-, kor-, elv- és tagtársak. Föl az álarccal, jelmezzel, le az álszenteskedéssel; ki a gonddal, buval, be a borral; félre a kártosnótákkal, ide a — banknótákkal, szavazunk és kiáltunk egy szivvel-lelékkel:

Farsangolók védszentjére:
A kulacsra s pecsenyére,
Furkos botra s vig zenére,
Esküztünk,
Esküztünk,
Esküztünk:
E választáson
Maszka-bálon
Minden áron
Ott leszünk! 14

Jótekonyság Szóntán. Szóntáról írják: Közégtünk iskolái a difteritisz grasszálása miatt hosszú időn át zárva voltak; a jótékony karácsonyfa felállítás a legutóbbi karácsonykor emiatt elmaradt. E hó 15-én azonban iskoláinkban ismét megkezdhetők az előadást s nyomban rá a jótékonycélra szedett összegből vásárolt könyveket és ruhaneműket a szegény iskolások közt elosztottuk. A jótékonycélra adakoztak: Szónta község szegény-pénztára 20 frt, Ertl János 20 iskolás gyermeket tökéletesen felruházott, ft. Paraceticus József 10 frt, nt. Lucsics Jásó 1 frt, Thurszky János 2 frt, N. N. 50 kr, Fritzsche Gyula 1 frt, Vass Ferenc 2 frt, Mullion Ádám 2 frt, Kiss József 1 frt, Szuppek Karolin 2 frt, Zelic Apolonia 1 frt, Ackermann Pál 1 frt, Augsburg József 40 kr, Skiva Emánuel 6 pár harisnya, Friedmann Samu 1 frt, Stein Heinrich 2 párehet öltöny, Grüber Gyula 3 frt, Szlatkics Ferenc 20 kr, Balázs Imre 40 kr, Veindl Mór 5 frt, Lövinger Ignác 1 frt. Összesen 54 frt 50 kr készpénz. — Ezuton mond a gyűjtés rendezősege köszönetet az adakozóknak.

Halálozás. Dosztig szül. Fratricsevics Eteleka, Dosztig József, kulai községi jegyző neje, folyó évi február hó 17-én esti fél 10 órakor élte 53-ik házassága 37-ik évében elhunyt. Boldogultnak hült tetemét folyó hó 19-én d. e. 10 órakor kísérték örök nyugalomra a kulai róm. kath. sírkertben. — Az elhunytat férjén és rokonain kívül még nagyszámú tisztelője és ismerőse gyászolja. Béke poraira!

Adomány iskolai célra. Fernbach Lajos temerini nagybirtokos a községházával szemközt levő mézárós lakot és a hozzá tartozó telket, iskolai célokra a községnek adományozta, mely e helyen kisedővodát szándékozik építtetni.

Halálozás. Esztergamy Károly és neje szül. Trischler Hermina a maguk és gyermekeik: István, Jolán, Margit és Kálmán, továbbá özv. Esztergamy Istvánné szül. Czettelbacher Borbála, ugy számos rokonaink nevében mélyen szomorodott szívvél jelentik, hogy felejtetlenünk, testvérünk, unokája Esztergamy Béla, ifju életének 3-ik évében, hosszas szenvedés után, e hó 20-án déli 1 órakor visszaadta balhatalan lelkét teremtőjének. A drága kis elhunyt földi tetemei e hó 22-én, hétfőn, d. e. 10^{1/2} órakor fognak a Szent-Rókus sírkertben lévő családi síröltben örök nyugalomra helyeztetni. Zombor,

1892. évi február hó 20-án. Áldás és béke legyen a kedves halott emléken!

Közgyűlés. Az első bácskai keményítőgyár-részvénytársaság első rendes évi közgyűlését saját gyári hivatalos helyiségében március hó 5-én délután 3 órakor fogja megtartani.

A városi tisztújítás paródiája. Megesínálták ezt is, még pedig ugy csinálták meg, ahogy csak-ugyan öröme tellett volna benne a zombori lelkes ellenzéknek. Hiszen korteskedéstöknek az is egy fogása volt, hogy győzelem esetére sorra menesztették már előre is a hivatalnokokat és azok helyeit olyanokkal töltötték be, a kik az ő szemükben kedves emberek, vagy a kik az ő jeltőlük érdekében korteskedni tudtak. Akár csak a cigányvajda a nagyidai várban: „En leszek a király, le leszel a trónörökös, te meg vicispány, te palatinus, te szolgabíró stb. stb.” Itt is azt az „érdekes hírt” eresztették szelnek legelőbb is, hogy győzelmtk esetén Sándor Béla megy (!) mindenekelőtt az utána megy a többi hivatalnoka sorra. Aztán kijelölték, hogy ki lesz közülök a főispán, alispán és szétosztották egymás között a többi hivatalokat is. A Budapesti Hirlap f. hó 20-iki számában közöl egy hírt a városi restaurációról, a mi tulajdonképp nem egyéb, mint a nevezett lapnak csunya feltöltetése, de amely hírt — ugy látszik — egy kis inceselkedés is akar lenni ellenzékünk ama korifeusaival, a kik a nép előtt azzal korteskedtek, hogy ez vagy az a hivatalnok megy és hogy ez vagy az az ellenzéki til majd a helyébe. Mert hiszen ók már a helyzet urainak hitték magukat! A tudósítás szövege a következőképp szól: „Zombor város közgyűlése. Az ellenzék fényes diadalával végződött e hó 17-én Zombor város tisztújító közgyűlése, mint leveleznők írja, az ellenzéknek összes jeltőljeit megválasztották ezen a közgyűlésen. A város új polgármestere Lalozevics Jásó lett, tanácsosai pedig Kandler Vilmos, Fratricsevics-Ast Vince dr., Ehrlich Lajos, és Purda Mihály. Első aljegyzőnek Vranja Andor drt, másodaljegyzőnek Tóth Ernő, tisztí ügyésznek Paul Kálmán, első alkaptányának Eremitis Bogolyubot, másodalalkaptányának Obláth Mór, házépítésznek Kalapsza Józsefet, ellenőrnök pedig Szakáll Adorján választották meg. A város főorvosának Donozlovics Vilmos drt, másodorvosának Pataj Sándor drt, főmérnökének Csordás Györgyöt, számvonójeének pedig Szinger Ödönt nevezte ki a főispán.

Halálozás. Garáról írják: Sulyos vesztésé érte közégtünk közszeretben álló jegyzőjét, Penez Ádámot. A kérelhetlen halál ugyanis f. hó 18-án ragadta ki atyját az élők sorából. A széles körben és általánosan jól ismert „Franc Vetter”, ki teljes életén a legjobb egészséggel dicsekedhetett, néhány hét előtt kapott májrák következtében, életének 72-ik évében visszaadta lelkét az Urnak. Hogy mennyire tiszteletben s közbécsületben állott a boldogult jó öreg, azt a végítiszteletnél megjelenő hívek száma bizonyítja. A halottas házból a tetem a templomba vitetett, hol a gyászdalok éneléklése és az orgona mélabus accordjai búcsúztatták el őveitől s azután kísérték ki az örök nyugalom helyére. P.

Mért maradt el Vida Eteleka vendégszereplése? A városunkban is ismert énekesnő a ki a napokban nálunk is akart vendégszerepleni, de a kinek fölléptét a szintügyi bizottság nem engedte meg, a mult hét folyamán Szabadkán vendégszerepelt s föllépett e hó 17-én a „Madarász”-ban, 18-án meg a „Nőemancipáció”-ban. A vendégszereplésről érdekesnek tartjuk idézni a szabadkai lapok egyikének a kritikáját. A „Madarász”-ról így ír a B. E.: „Nem tudjuk, hogy áldott jó közönségünk mit véhetett Csókának (szinigazgató), hogy Postás Milka szerepét, Vida Eteleka játszotta el, kinek sem játéka, sem hangja nincsen. Azt hisszük, hogy közönségünk ilyen kegyetlen büntetésre okot nem szolgáltatott. Egyébiránt jegyezze meg jól az igazgatóság, hogy az ilyen „attentatumok” nem a közönségre, hanem a sorvadásban szenvedő színházi cassára lesznek majd veszélyesek.” — A másik előadásra vonatkozólag meg ezeket olvassuk: „A színház csak ugy kongott az ürességtől, a népesebb jeleneteknél a színpadon sokkal többen voltak mint a néző térer. A mai tíres színház — azt hisszük — Csókának jó lecke volt. Tanulhatott ebből eleget.” — Jónak látnuk, idézni e sorokat, mert ezek elég érthetően magyarázzák meg a zombori vendégszereplés elmaradását is.

Eskütvő. Márc. hó 6-án vezeti oltárhoz a helybeli izr. templomban Frisch Simon Fleisch Regina kisasszonyt, dr. Fleisch Adolf helybeli ismert nevű gyakorló orvos nővérét.

Táncestély. Az új szivaci Simkó Győző-féle nyilvános magán-népiskola, ma, február hó 23-án a nagyvendőli helyiségeiben felolvasás-, ének- és szavalással egybekötött táncestélyt rendez. Beléptidij személyenként 50 kr. Kezdeté pont 7 órakor. A tiszta jövedelem tanszökök beszerzésére fordítatik. Felülzítések köszönettel fogadtatnak. — Sorrend: 1. Kölesei Hymnusz. Előadja a tanulók. 2. Ein Missverständniss oder: die glückliche Heirath eines Collegen. Felolvasza Hoffmann János tanító ur. 3. Éji látogatás. Költemény Gyulai Páltól. Szavalja Müller Erzsike II. oszt. tanuló. 4. Esti dal. Előadva a tanulók által. 5. Würde der Frauen. Költemény Schillertől. Szavalja Kun Géza tanító ur. 6. Der Lindenbaum. Ének. Előadva a tanulók által. 7. A hazáról. Költemény Petőfi Sándortól. Szavalja Kun János VI. oszt. tanuló. 8. Egyveleg magyar népdalokból. Előadva a tanulók által zenekísérettel. 9. Das Lied von der Glocke. Költemény Schillertől. Szavalja Simkó Győző tanító ur. 10. O! hast du noch ein Mütterchen. Ének. Előadja a tanulók.

Ó-Becse község keresi egy pár hadmentességi díjhatárlékosát. Eltűntek a községből s most a „Rendőri közlöny” hozza a nevüket. Ezek: Nagy Mihály csongrádi, Zolnai János, Hunyadi János, Győrki Dudás István, Andrits Gyóka, Zsvikov Mitá Áxin, Sándor János baka, Kosztoinik Dániel, Beretka Imre, Tóth Péter, Erdei Péter, Tóth Antal, Szabó János, Megyeri Visnyovszki István, Rakoncza József, Romoda Ferenc, Drázsits Nikó, Füleki András, Mészáros Mihály, Kovács Péter, Midits Jása, Pásztor Mihály.

A csantavéri „Polgári Olvasókör” saját könyvtára javára a mult vasárnap fényesen sikerült bált rendezett. A tiszta bevétel 35 frt 65 kr volt. Felülzítettek: Rekvényi János 1 frt, Juhász Antal 1 frt, Kern Gyula 1 frt, Kovács Lajos 60 kr, Paricsich Jakab 40 kr, Magosi Péter 60 kr, Vinczer János 40 kr, Lázár Vilmos 40 kr, Szántó Pál 20 kr, Szalóki Antal 20 kr, Patócs Bóni 20 kr, Hatala Antal 20 kr, Molnár József 20 kr,

nyen a ked-
 nényitőgyár-
 t saját gyári
 t 3 óraker
 Megesinál-
 ahogy csak-
 elkes ellen-
 fogása volt,
 már előre is
 al töltötték
 vagy a kik
 Akár csak
 ek a király,
 e palatinus,
 e hirt" eres-
 esetén Sán-
 egy a többi
 esz közülök
 s között a
 f. hó 20-iki
 cióról, a mi
 nak csunya
 — egy kis
 orifeusaival,
 ez vagy az
 ellenzéki til
 zet urinak
 vetkezőkép
 nyes diada-
 ztující köz-
 szes jelölt-
 roj új pol-
 dig Kandler
 o Lajos, és
 Andor drt,
 znek Paul
 hot, másod-
 Kalapsza
 választották
 Vilmos drt,
 ének Csor-
 Ödönt ne-
 szteség érte
 ez Ádámot.
 ragadta ki
 általánosan
 a legjobb
 ott májrák
 lá lelket az
 becsülésben
 megjelendő
 a tetem a
 lése és az
 ol s azután
 vendég-
 enekesné
 repelni, de
 gedte meg,
 epelt s föl-
 an meg a
 érdekesnek
 kritikáját.
 juk, hogy
 k (szinigaz-
 el játszatta
 zt hiszük,
 okot nem
 ztagatóság,
 gre, ha nem
 nek majd
 zólag meg
 tt az üres-
 on sokkal
 es színház
 Tanulhatott
 okat, mert
 zbori ven-
 a helybeli
 isasszonyt,
 orló orvos
 Győző-féle
 n a nagy-
 szavalással
 nélyenként
 delem tan-
 ek közzö-
 Hymnusz.
 oder: die
 Hoffmann
 ulai Páltól.
 ti dal. Elő-
 Költemény
 er Linden-
 A hazáról.
 János VI.
 . Előadva
 von der
 kó Győző
 en. Ének.
 mentességi
 Rendőri
 esongrádi,
 as István,
 as nos baka,
 Erdei Pé-
 zki István,
 kó, Fülkei
 dits Jása,
 át könyv-
 bált ren-
 lítették:
 ern Gyula
 0 kr., Ma-
 r Vilmos
 r, Patocs
 ef 20 kr,

Szakál Ferenc 20 kr, Berényi Ferenc 20 kr, Anitus Péter 20 kr, Kiss Imre 20 kr, Kiss Mihály 10 kr.
Marharakodó állomás. A földmiveltügyi miniszter a hegyes-feketehegyi vasuti állomást marharakodó állomáshelyül jelölte ki.
A Haynau-alap III. oszt. segélydíját megkapta Föller Péter torzsa lakos 48—49 es honvéd; ugyancsak ezen alap segélydjára előjegyzésbe vétetett Divják Márton rokkant honvéd.

Halálozás. Bauer Mihály bajai rendőrkapitány és neje sz. Pinkovits Ilonának 16 hónapos fiacskája, István Kázmér, f. hó 19 én elhunyt.
Idegének névsora a „Vadászkürt” szálodában: Szemző Mátyas földbirtokos, B. Kula. Lengyel Béla butorgyáros, Szeged. Reiter Bernát utazó, Pécs. Vidacs Elemér magánhivatalnok, Bpest. Weisz Simon kereskedő, Mohács. Weisz Mihály kereskedő, Baja. Tripolszky László hivatalnok, Óbecse. Tripolszky József hivatalnok, Óbecse. Hecht Lipót, utazó, Bpest. Braun Jacques utazó, Bpest. Baschovszky Theodor utazó, Bpest. Aczél Soma utazó, Szeged. Horovics Mór utazó, Bpest. Drexler Károly utazó, Bécs. Reitler Emil gyáros, Prága. Markus Adolf utazó, Bpest. Kaunitz Zsigmond utazó, Bpest. Haas Adolf, ékszerész, Bpest. Stautz Zsigmond utazó, Bécs. Weber Károly utazó, Villány. Dr. Szabó József ügyvéd, Hódcság. Frölich Antal utazó, Bpest. Frölich Kálmán utazó, Bpest. Goldberger Róbert utazó, Bécs. Hoffmann Sámuel utazó, Bpest. Engelhardt Gyula főpincér, Ujvidék.

Városi ügyek.

Ügybeosztás a városi tanácsnál. Az új szervezési szabályrendelet jóváhagyásáig a városi tanácsnál a következő lesz az ügybeosztás: Gyurisits György főjegyző végzi a személyzeti és katonaiügyszályt teendőit, a gazdasági ügyosztályt Ukicsévits Péter tanácsnok, a közigazgatási Thurszky Jenő tanácsnok, az árvalgyi Geringer Pál dr. tanácsnok és az adóügyi Dekker Pál tanácsnok.

Egyházközségi ülés. Zombor szab. kir. város róm. kath. kegyuri bizottsága 1892. évi február hó 29-én d. e. 10 óraker a városháza kistermében rendes közgyűlést tart a következő tárgyakkal: 1. A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszter ur által — a kegyuri jog gyakorlása, és az egyházvagyony kezelése tárgyában — jóváhagyott szabályrendelet alapján, a kegyuri bizottság megalakulása. 2. A kegyuri jog gyakorlása, és az egyházvagyony kezelése tárgyában alkotott szabályrendelet életbeléptetése iránt teendő intézkedés. 3. A városi tanács átirata, melylyel a kalocsai egyház megyei főhatóságnak az egyházvagyont átadása, illetve átvétele tárgyában kelt átiratát, további intézkedés végett megküldi. 4. Dr. Csibás Benő kegyuri bizottsági elnök jelentése, melylyel bemutatja az 1890. évi iskolai alapentárbeli meg nem vizsgált számadást további intézkedés végett. 5. Zombori róm. kath. iskolaszéknek átirata, melylyel bemutatja az 1892. évi költségelőirányzatot. 6. Súlyok szül. Márton Terézia kérvénye — Purmann Alajos pénztárnok által nyújtott és a Rökus utcában 39. ö. i. számú házra bekebelezett 1200 frt, tisztóvadék törlesztése iránt. 7. Zombori kir. telekk. hatóságnak mult évi 16156. számú végzése a zombori 4931. sz. tjkben engedélyezett elsőbbségi jog bekebelezése tárgyában. Időközben beérkező ügyek. Kelt Zomborban, 1892. évi február hó 25-én. Dr. Csibás Benő, kegyuri bizottsági elnök.

Színház.

Csütörtökön, február 18-án, Sardou nak *Agglegények* című 5 felvonásos vigjátéka került színpadra. A darabot január hóban adták először a budapesti nemzeti színházban és február hó folyamán már a zombori színpadon mutatják be. Az ilyen buzgóság magában véve dicséretet érdemel; de mert ezuttal a buzgóságból elhamarkodás lett, hát természetesen a dicséretnek is el kell maradnia. Színrehozhatták volna a darabot egy héttel később is, a mikorra talán elkészülhettek volna a szereplők. A közönség szívesebben nézi meg később az új darabot jó előadásban, mint korábban szerepmentűdással, vontatott, nehézkes előadásban. Az „Agglegények”-et a nemzeti színházban elég szép sikerrel adták s azt hiszik nyújtott volna nálunk is élvezetes estét. A hiba ez esetben abban rejlett, hogy a szereplők tisztán a stúgó után beszéltek s nem egyszer megessét, hogy elmondotta egyik-másikuk már a mondat felét anélkül, hogy tudta volna mit akar mondani s hogyan fogja a mondatot befejezni. A legtöbb francia vigjátéknak, a mint az „Agglegények”-nek is, minden ereje a dialog szellemességében áll; ebben van a darab finom komikumuma is, a mi mint valami vékony zománc, bevonja az egész vigjátékot. Ezen előnyöket pedig csak úgy tudják érvényesíteni a szereplők, ha a szavak nehézségeivel nem kell küzdeniök s minden igyekvésüket kizárólag a művészi elem érvényre emelésére fordíthatják. Az „Agglegények” meséje színműbe illő, komoly tárgyú s így történt, hogy sokan inkább voltak hajlandók a darabot színműnek nézni és elhibáztatnak tartották a színlap „vigjáték” jelzését. Pedig hát csak abban áll az egész, hogy nem élveztük a dialog élénkségét és az előadás szellemességét. Szombaton, február 20-án, ismét a *Niniss* című bohózatot adták bérletfolyamban. A bérletkötön kívül csekély számú publikum hallgatta végig az előadást, pedig a darab megérdemelhetné volna a nagyobb látogatottságot is. Igen élvezetes estét nyújthat a „Niniss” vastag, de ügyes komikumával, itt-ott gyöngye pikáns izével. Az előadás körülbelül úgy ment, amint előbbi alkalommal, azzal a különbséggel, hogy Halasyné (Niniss) ezuttal nem valami nagy passzióval játszott s az éneke is gyöngyebb volt a szokottnál. Megjegyezzük itt még, hogy Anatonak a dala bátran elmaradhatott volna, mert annak szövege határozottan izetlen s nem, ami tulajdonképp lenni akar: pikáns. A szereplőkről különben szólottunk a „Niniss” első előadása alkalmából. Vasárnap, február 21-én, bérletfolyamban adták az *Ember tragédiáját*. Ez is másodszor ment ez idén s ez alkalommal telt ház előtt. Maga az előadás is igen gondos és élvezetes volt. Meglátszott minden egyes szereplő játékán a gond, a tanulmány és általában az igyekvés, a jóakarát. Egyetlen kifogásunk lehetne, hogy Veszprémyné (Éva) a paradicsomi jelenetben és itt-ott Rélai is (Lucifer) elhadartak beszédüket. Különbön pedig határozott dicsérettel kell kiemelnünk Veszprémyt, Veszprémynét és Rélait. A Veszprémy pár nagy passzióval

és igen szép tehetséggel játszotta Ádámot és illetve Évát és az ezeknek megfelelő különböző alakok szerepeit; Rélainak a játéka igen találó volt s a maszkja is jól sikerült. A rendezés teljesen kifogástalan volt.

M. P.

Színházi hír. Alpári Irén, a vidéki színpadok egyik tehetséges drámai tagja, szerződöttes céljából föl fog lépni színpadunkon vendégkép a napokban. A mint halljuk, a kisasszony, a ki különben városunk leánya, legutóbb Deesen és Zilahon játszott szép sikerrel, a közönség nagy rokonszenve mellett.

KRÓNIKA.

Hogy az asszony kerteskedjék, az magában véve nem valami különös dolog. De hogy az asszony nyilvánosan kerteskedjék, az már határozottan amerikai különlegesség. Rendszerint a férjem uram, no meg néha a koma, meg a szomszéd képezik az asszonyi kapacitálás tárgyait. És ha egyszer az asszony valakit kapacitálni akar, hát azt kapacitálja, ha mindjárt a kontyjába kerül is a vagy ha a muffja bájja is; de persze csak a házuk tájéka körül. Az asszonyi működés nem ér tovább.

Ott kezdte meg működését a mi kertesasszonyunk is a háza tájékán; azokat a szavazó polgárokat kapacitálgatta, a kik bejáratosak voltak: a vízfordót, a szeméthordót, a favágót, a Trézi szakacsának a szertőjét (cibil volt ez nem baka), meg azt az öregot, a ki néha csirkét, néha meg tojást árulgatott.

— Hát ki „éljen”? Szokta kérdegetni, a mint találkozott egyikkel, másikkal. Aztán ne merjen ám a kormánypártira szavazni, ne bizony; elárulja a hazát a kormánypárt és elviszi adóba a magá rozoga kocsiját meg az egyetlen szitkóját, a „Tündér”-t is! Én meg sose hordatom ki magával a szemetet, soha! Pedig jó sok munkát adok ám magának! Megértett? Igérje meg, kezét rá!

A Trézi szeretőjének meg azt ígérte, hogy neki adja a szive szakacsneját és kiadja az eddig bennhagyott bérít is az esküvőre; pedig ez már vagy 49 pengőre rüg! Nagy pénz az, meg nagy kincs a Trézi, megérdemli, hogy érette az ellenzékre szavazzanak. — A favágóval sosem vágat többé össze egy hasábot se. Ha pedig hajt az ő szavára, hát tüstént vesz a Roheimnál három fél öl „prigit” és mind levele vágatja össze. Három félőlet egyszerre! Ugyan hol vágatnak manap egyszerre ennyi fát össze? — Az öregnek meg kereken kijelenti, hogy ha arra a hazaáruló pártra mer szavazni, a melyik mást se tesz, csak folyton a szegény ember vánkósára vicsoirtja a fogát, arra a pártra, a melyiknek az ő asszonyi kebele halalos bosszút esküdött, akkor akár be se tegye többé a lábát az udvarára. Soha még csak meg se nézi többé se a csirkéjét, se a tojását. Különbön pedig a hány tojást csak tojik a szállási harminc jéceje, mind meg veszi. Inkább örökké rántottát meg tojásos haluskát eszik, csak az ellenzékre szavazzon az öreg.

Napok, sőt betek óta tartott a kerteskedés. Néha néha be is hívta őket a kertes-nacscsága a szalónba és megitatott velük pár kupica snapszot; már a mint kerteskedni dukál!

És megékeztett a választás napja. Lázás izgatottsággal kapkodta magára a ruháját, elővette az ujdonatú, nagy tollas kalapját és a hosszúszerű, drága muffot, úgy indult a városháza felé, megévezni a választást és ha kell kerteskedni nyilvánosan is, amerikaiasan.

És a mikor megpillantja az első nagy tömeget, a melyik zászlók alatt hömpölygött a nagy térre nyíló egyik utcában, hát lázasan dobogott a szive. Vajjon az ellenzék csoportja-e ez? Szembe megy velük és zsvi-ózik. De a tömeg magával sodorja s lögdösik jobbról is balról is. (Ó a háládatlanok!) Végre megunja a dicsőséget és nagy zsvi-ózás közben át akar törni a tömegben, el akar menekülni közülök és dolgozik a könyökével erősen. De — ah! — egy erősebb lókés és a kertesasszonyság elesik. Ó a háládatlanok! A saját pártjabeliek lökik föl! Mikor az áradat már végig taposott a drága téli ruhán, mikor már elvonult egészen, akkor tápáskodott föl a szoknyás kertes. Hanem hát hol a muff, meg a kalap? Es a konty széjjel bontva, össze kuszálva; a ruha összetaposva!

Hát azért kerteskedett ő az ellenzéknek? Mesélik, hogy másnap ünnepelesen kijelentette a szomszédok előtt, mikép teljesen visszavonul a „politikai élettől.”

Az öreg tojásos kofa meg azt mesélte, hogy másnap reggel egyik szálláson a Tyurits Jevremnek a felesége egy hosszú szőrű muffba rejtette a kezét, mikor kiment a disznókat etetni; meg egy akkurat olyan kalapba ültette el a kotlót, a melybenben a „milosztin” szokott templomba járni.

Törvénykezés.

Sajtópör. A budapesti sajtóbíróóság e hó 18 án tárgyalta Stanakovics Gyula pétervári maganzó sajtóügét, aki ellen Jukics Ferenc nyug. cs. és kir. kapitány, Pétervárad volt polgármestere rágalmazás és becsületsértés miatt egy nyiltéri közleményből kifolyólag vádat emelt. A vádolt ugyanis Jukics felől az újvidéki Bács-Bodrogher Presse-ben azt írta, hogy őt megvételére méltónak tartja, mert Péterváradon tisztességes nőket inzultált, minden állítása merő hazugság és azt sem áttalotta, hogy közönséges módon pénzt csaljon ki egy hitvespártól. A magánvádló ügyvéd nélkül, katonai diszben jelent meg és az emelvényen foglalt helyét. Az esküdtészek megalakulása után a magánvádló, mivel a magyar nyelvet nem bírja, a német nyelv megengedését kéri. Az általános kérdésekre vallja, hogy Sztanakovics Gyulának hívják, 33 éves, nős, maganzó, pétervári lakos, sajtóvétségért büntetve nem volt. A vádlevél és az inkriminált közlemény felolvasása után kijelenti, hogy a törvény előtt való felelősséget, mint szerző, elvállalja. Visontai dr. utal a bíróságnak ama végzésére, amely a fele által benyújtott, tanukat bejelentő kérvényt elkésztetnek nyilvánította. Mivel ő ez ellen semmiségi panaszt jelentett be, annak elintézéséig kéri a tárgyalást elhalasztani. A tárgyalás folytatása esetén a jelenlevő Stanakovicsné kihallgatását és több bizonyítvány felolvasását kéri. Jukics magánvádló, bár a sértések legtöbbje ugy ér őt mint volt közhatalnokot és kapitányi uniformusban til helyén, a bizonyítás megengedését ellenzi. — A sajtóbíróóság a védőt

valamennyi kérésével elutasította. Visontai Soma dr. védő, védencének felmentését kérte, a ki nem tett egyebet, mint megérdemelt hangon válaszolt a magánvádlónak egy hírlapi nyilatkozatára. Miután még a vádolt is szót emelt védekezésére, az esküdték tanácskozás végett visszavonultak. Körülbelül fél óra mulva Gelléri Mór, mint az esküdtészek feje, kihirdette a meghozott verdiktet, a mely arra a kérdésre, van-e az inkriminált közleményben rágalmazás? 6 igen, 6 nemmel; van-e benne becsületsértés? 5 igen, 7 nemmel; vétkes-e a vádolt a rágalmazás vétségében 6 igen, 6 nemmel; vétkes-e a becsületsértés vétségében? 3 igen- és 9 nemmel felelt. A sajtóbíróóság e verdikt alapján a vádoltat felmentette, a magánvádlót pedig összesen 125 frt 7 kr költség megfizetésére kötelezte.

Gyilkos szerelmek. Birvolszky Jusztin, Kolarits Milán és Kolarits Lászlár, cservenka városrészi lakosok, mindhármán egy leányba bolondultak. Epekedtek, sopánkodtak, de boszankodtak és agyarkodtak is egymásra. Végre mind világosabban kintt, hogy a leányzó a két utóbbi szerelme mellőzi és szeméinek minden boldogságteljes pillantását, ajkainak minden mennyei mosolyát csak a Birvolszky Jusztinnak juttatja. Boszut, véres boszut esküdték a szerencsétlen szerelmek. Vasárnap este aztán megtámadták Birvolszky Jusztint és bunkósbottal úgy elagyabugyálták, hogy a szerencsétlen ember föl se kelt többé. A koponyájából is kiütöttek egy darabot s az agyvelejét szétloccsantották. A két hőst nyomban letartóztatták s már a rendőrség előtt töredelmesen bevallották a bűntöket s most a hüvösen hűtik le lassan roppant nagyfokú szerelmüket.

Egy kopasz gyilkos. Brankov Rádának hívják az istenadát s Szt-Tamára való. A másvilágra küldött pár hóval ezelőtt egy embert s e miatt most egy kis „sora” van az újvidéki törvényszékel. Ő azonban nem akarván alkalmatlanokdni a törvénytudó urak előtt, szépen meg is felekezett már az egész esetről s odahagyta szép Szt-Tamás városát is. Azok a törvénytudó urak azonban nem úgy gondolkoznak s ök kiadták azt a bizonyos pár sor írást, a mire azt mondják, hogy „körözés”. Bele is írták, hogy a Brankov Ráda fején régen följött a holdvilág is, lévén ökelme már 65-ik tavasznak is élvezője. A körözés azonban csak azt mutatja, hogy Brankov Ráda a feje holdvilágja, meg a 65 esztendeje dacára is legény a talpán, még verekedni, sőt gyilkolni is tud!

Naptár.

Február.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
23 Kedd	Romána sz.	Szerén, Mikl.	11 Balázs vt.
24 Szer.	Mátyas apost.	Mátyas ugr.	12 Mátyas
25 Csüt.	Valburga	Mátyas ap.	13 Melitius
26 Pént.	Viktorin, Porfir	Vikt., Valb.	14 Martinián

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
 köz- és váltó-ügyvéd.
 Laptuljannon és kiadó
BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Meghívás.

Az adai keresztény polgári önségélyző-szövetkezet részvényesei f. é. február hó 28-án délután 3 óraker Ada község tanácstermében tartandó felszámoló közgyűlésre tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A felszámoló jelentése a kereskedelmi törvény 204. §-a értelmében arról, hogy a tárgsulati vagyon miként lett a részvényesek között felosztva.
2. A kereskedelmi törvény 206. §-a értelmében jelentés a felszámolás eredményének köztudomásra hozatala tárgyában.
3. A felszámoló jelentése a kereskedelmi törvény 207. §-a tárgyában az intézeti könyveknek elhelyezésére vonatkozólag.

Kelt Adán, 1892. február hó 15-én.
 A felszámoló bizottság nevében:
Abrahám Mihály,
 felsz. biz. elnök.

Hirdetmény.

Alulírott urbéri választmány ezennel közhírre teszi, hogy Goszpodince községben körülbelül 8000 kat. holdnyi területre nézve a tagosítás elrendellett, ennélfogva felhivatnak mindazon okleveles mérnökök, kik az érintett munkálatokat elvállalni óhajtták, hogy ebbeli gyakorlatukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket — melyben a munkadíj kitüntetendő — f. hó 28-ig az alulírott választmányhoz nyujtsák be.
 Goszpodincén, 1892. február 20-án.

Az urbéri választmány.

Egy a szőlőművelésben,

konyha- és virágkerteszetben kellő jártassággal bíró egyén, azonnal állandó alkalmazást nyerhet **Deák Andor** községi jegyzőnél **Csonoplán**. Bővebb tudósítás ugyanott nyerhető és ajánkozások is oda intézendők. 3—1

Eredeti magról termelt első évi termésű
olasz kendermag
kapható métermázsanként 20
frtjával Sárospatakon

Lácza László
földbirtokosnál.

*—4
Kívánatra minta küldetik.

SÜRGÖNY!

HAAS ADOLF budapesti ékszerész
Zomborban.

A legjobb alkalom arany-, ékszerárak- és órák
bevásárlására!

Többek meghívására megérkezvén, alulírott
ajánlja dúsan felszerelt arany-, ezüst- és egyéb
értékes ékszereit, valamint óráit, a n. é. közön-
ség szives figyelmébe!

Régi aranyárak és használt ékszerek
becseréltetnek vagy becsárban átvételnek.

Miután Zomborban való tartózkodásom még
csak f. hó 25-ig esütörtökig tart, — egész
tisztelettel kérem a nagyérdemű helybeli és kör-
nyékbeli közönséget, miszerint raktáromat (laká-
som „Vadászkürt” 5. sz. alatt) megtekinteni
meltóztatnék.

Kiváló tisztelettel:

Haas Adolf,

Ullmann és Haas cég beltagja.

Főraktár:

Budapest, Váci-utca 12. szám.

Február hó 25-től márc. 1-ig Apatinban az
Ertl szállóban fog tartózkodni.

240. szám.

kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Bácsujfalu községében megüresedett s évi
250 frttal javadalmazott gyalogközrendőri állás
betöltendő.

Ez állásra pályázni kívánók kellően felsze-
relt kérvényeiket Bácsujfalu község elöljáróság-
ánál 1892. évi február hó 25-ig bezárólag
nyujtsák be.

Bácsujfalun, 1892. február 12-én.

Pinterovits Jenő, Vrabcenyák János,
jegyző. 2—2 bíró.

148. szám.
1892.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Vilovó községében
leköszönés folytán üresedésbe jött 200—200 frt
évi fizetéssel ellátott gyalogrendőri állásra ezennel
pályázatot nyitunk.

Felbivatnak a pályázni óhajtok, hogy kér-
vényeiket, — melyek korukat, nyelvismeretük-
ket, magyar honpolgárságukat, erkölcsi maga-
viseletüket, testi épségüket és eddigi szolgálataikat
igazoló okmányokkal felszerelve, folyó évi
március hó 15-éig alulírott községi elöljárók-
nál nyujtsák be.

Volt csendőrök és kiszolgált altisztek előny-
ben részesülnek.

A megválasztott rendőr ruházatát sajátjá-
ból fedezi.

Vilovó, 1892. évi február hó 8-án.

Mandics Döme, **Galics Aca,**
jegyző. 3—1 bíró.

321. sz.

1892.

Pályázati hirdetmény.

Bajmok községben elhalálozás folytán meg-
üresedett községi kertészi állomás üresedésbe
jövén ennek betöltése céljából pályázat nyitattik.

A kertész javadalmazása:

1. évi 160 frt készpénz fizetés,
2. a község kertjében szabad lakás,
3. az időközönként gyümölcsfákkal be nem
ültetett területnek szabad használata,
4. a kert jövedelmének 10%-a (a szőlő s
gyümölcs kivételével).

Felbivatnak mindazok, kik ezen állást el-
nyerni óhajtnak, hogy okmányokkal felszerelt kér-
vényeiket alólírt előjárásra címezve f. évi
március hó 2-ig nyujtsák be.

A község kertjének területe 5 hold (1200
ölel számítva) mely a község belterületén
fekszik.

Kelt Bajmokon, 1892. évi február hó 18-án.

Budánovits Árpád, **Ritser Jakab,**
jegyző. 2—1 bíró.

Egy intéző mellé, egy kiterjedt
birtokra, itt Bácskában, a mezőgazda-
sági ágakban minden tekintetben meg-
bízható kezelői egyén keresetfű. Bővebb
felvilágosítást nyernek a pályázók hely-
ben Fernbach Bálint ur irodájában
naponta délelőtt. 3—3

1078. szám.
kig. 1892.

Pályázat.

Az apatini járáshoz tartozó községekben Bács-
Bodrogh vármegye törvényhatóságának 1891. évi 1526 kgy.
számu jóváhagyásával szervezett járási rendőrfelügyelői
állásra ezennel pályázat hirdetik és pályázni óhajtok
felbivatnak, miszerint kérvényeiket folyó évi március
hó 15-ig alólírt főszolgabíróknál nyujtsák be, mert
a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Ezen állással, amennyiben minden községe e já-
rásnak hozzájárult, 600 frt évi fizetés, 100 frt lakbér és
200 frt lótarthatási átalány van összekötve.

Ezenfelül a járási székhelyen kívüli működésnél, a
működés helyének községe az ott tartózkodás ideje alatt
a rendőrfelügyelői szolgálattal lova részére szükséges ele-
séget és takarmányt természetben díjtalanul kiszolgáltatni
köteles.

A járási rendőrfelügyelő köteles szolgálattal báta-
ságot tartani és köteles a szolgálattal egyenruhát, fegyver-
zetet, lövegeket, felszerelést, végre a szolgálattal lovat és
ennek felszerelését sajátjából beszerezni.

Kelt Apatinban, 1892. február 11.

Ribiczey Béla,
főszolgabíró.

543. szám.

kig. 1892.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zentai járás bekebele-
zett Moholy községében nyugdíjaztatás folytán
üresedésbe jött 600 frt évi fizetéssel javadalmaz-
zott aljegyzői állás betöltésére pályázat nyitattik.
Felbivatnak mindazok, kik eme állást elnyerni
óhajtnak, hogy szabályszerűleg felszerelt folya-
móványaikat f. évi március hó 10-ig alulírt
főszolgabíróknál nyujtsák be.

A választás f. évi március 12-én fog meg-
ejtetni.

Zentán, 1892. évi február hó 8-án.

Matkovits Lajos,
főszolgabíró.

817. szám.

kig. 1892.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Paraga községében
az üresedésbe jött jegyzői állásra ezennel pályá-
zatot nyitok.

A javadalmazás következő:

1. 450 frt évi készpénz fizetés.
2. 6 öl kemény tűzifa.
3. Szabad lakás.
4. $\frac{1}{4}$ urb. telekfeld, 2 lánca legelőilletmény
s 2 szérűskert haszonélvezete, mely után az adót
a jegyző, az illetékegyenértéket pedig a község
fizetik.

Megjegyzem e helyütt azt is, hogy a 4. pont
alatti szántóföldből $\frac{1}{4}$ teleknek haszonélvezete
csakis 1894. év őszétől fogva kezdődik.

Felhivom mindazokat, kik ezen állásra pá-
lyázni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt
és a magyar és szerb nyelvekben való jártassá-
gukat is igazoló folyamóványaikat f. é. február
hó 29-éig, vagyis a választásra ezennel kitűzött
határnápig hozzám nyujtsák be.

Palánkán, 1892. évi február hó 13-án.

CSUPOR GYULA,
főszolgabíró.

Árlejtési hirdetmény.

A csuroghi status quo izr. hitközség templomi
épületnek egészen újból való építését elhatározta
s ezen munkálat foganatosítása vállalat útján fog
eszközöltetni.

Eme vállalat biztosítása végett f. é. március
hó 7-én délelőtt 9 órakor Csuroghon, az izr.
iskola helyiségében tartandó nyilvános árlejtéshez
a vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg,
hogy az árlejtési feltételek szerint:

1. Az összes munkálatok szóbeli és zárt
írásbeli ajánlatok útján, illetve árlejtésen fognak
kiadatni.

2. Minden ajánlattevő vagy árlejtező előle-
gesen — a költségvetési 3500 frt o. é. árnak
megfelelően — 350 frtot köteles bántapénzül
vagy készpénzben, vagy elfogadható értékpapi-
rokban letenni.

3. Az ajánlattevők tartoznak kijelenteni írás-
ban, hogy az árlejtési feltételeket olvasták, ismerik
és elfogadják.

Az árlejtési feltételek, költségvetés és tervezet
alólírott naponta megtekinthetők.

Csurogh, (Bács) 1892. február hó 19-én.

Heiduska Ignác,
hitk. elnök.

Meghívó

a bács-almási takarékpénztár részvénytársaság
1892. évi március hó 8-án

B.-Almásan az intézet helyiségében tartandó

XIX-ik rendes közgyűlésére.

Elintézendő tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentései.
2. Az 1891. üzletévről szóló mérleg előterjesztése, tiszta nyereség felosztása és felmentvény megadása.
3. Az 1892. évi költség előirányzata.
4. A felügyelőbizottsági 3 tag és az alapszabályszerűen kilépő 7 választmányi tag helyeinek választás
útján leendő betöltése.
5. Két részvényesnek választása a jegyzőkönny hitelesítésére.

Az igazgatóság.

NB. Azon t. c. részvényesek, kik e közgyűlésen résztvenni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket,
illetve meghatalmazásaikat legkésőbb március hó 7 ki d. e. 12 órájáig az intézet pénztáránál letenni, a hol az évi
jelentések is betekintheők.

VAGYON.

A bács-almási takarékpénztár részvénytársaság 1891. évi mérlege.

TEHER.

Pénztárkészlet	13205 20	Alaptőke	60000 —
Váltótárca	125927 —	Takarékbetétek	41888 76
Kölcsön kötvények	10315 —	Tartalékalap	8469 35
Jelzálogos kötvények	13303 73	Fel nem vett osztalék	258 —
Értékpapírok	3082 50	Visszeszámítás	64231 —
Folyó számla	2979 22	Tiszta jövedelem	4345 58
Ingtatlanok:			
a) ház a főtéren	5630 04		
b) Nedeczky-féle birtokért bántapénz	4350 —		
Szerelvények	400 —		
	179192 69		179192 69

B.-Almás, 1892. január 20. án.

Rosenberg Adolf s. k.,
igazgató.

Reichstein János s. k.,
pénztárnok.

Hirschberg Bálint s. k.,
könyvelő.

Jelen mérleg-számla megvizsgálatván, az intézeti könyvekkel mindenben megegyezőnek és helyesnek találtatt.

A felügyelő bizottság:

Veber Mihály s. k.

Ifj. Grünfelder József s. k.

Nagl József s. k.